

Eerste Nederlandse wolvenpaar al sinds 2019 op de Noord-Veluwe

[Bij12](#)

13-FEB-2025 - Het eerste wolvenpaar dat zich in 2019 in Nederland vestigde, leeft nog steeds op de Noord-Veluwe. Het paar kreeg elk jaar welpen, in totaal minimaal 32. Een nakomeling uit 2019 verblijft nog steeds in het territorium. Andere nakomelingen vonden eigen leefgebieden in Nederland, trokken naar het buitenland of werden gedood in het verkeer.

Deel deze pagina [f](#) [t](#) [in](#) [✉](#)

Dat blijkt uit de nieuwe voortgangsrapportage van Bij12 over wolven in Nederland. De rapportage gaat over de periode van half mei tot half oktober 2024. Daarnaast bevat de rapportage voor het eerst een jaaroverzicht (2024) en een overzicht van de ontwikkelingen in cijfers sinds 2015, toen de wolf terugkeerde naar Nederland.

Wolven aangetoond met DNA

In Nederland leven momenteel elf wolvenroedels, een solitaire wolvin en doorlopend enkele zwerfende wolven. Niet al deze wolven worden elke periode met DNA aangetoond. In de periode van medio mei tot medio oktober 2024 zijn in Nederland in totaal 56 verschillende wolven genetisch aangetoond. Daarvan zijn dertien wolven voor het eerst aangetroffen in Nederland. De overige 43 wolven zijn al eerder in Nederland aangetoond met DNA. Dit zijn gevestigde wolven of zwerfende wolven zonder een vast territorium.

Wolven gedood door soortgenoot

In de afgelopen periode zijn drie wolven een natuurlijke dood gestorven. Bij twee van die wolven (GW4005m en GW3012f) zijn bij de sectie bijtsporen aangetroffen. Het lijkt erop dat deze wolven zijn gedood door een soortgenoot. Het is voor het eerst dat dit in korte tijd twee keer in Nederland wordt vastgesteld. Wolven staan geen vreemde soortgenoten toe in hun territorium. Een mogelijke verklaring voor het doden van een soortgenoot is onderlinge concurrentie en competitie tussen territoriale roedels.

Nakomeling uit 2019 nog aanwezig op de Noord-Veluwe

Het wolvenpaar GW893m en GW998f is sinds 2019 samen actief op de Noord-Veluwe, de wolvin is zelfs al vanaf de zomer van 2018 aanwezig in dit gebied. Het ouderlijke wolvenpaar is inmiddels aardig op leeftijd; ze zijn minimaal zeven à acht jaar oud. Een wolf in het wild wordt gemiddeld zes jaar oud. Het paar heeft sinds 2019 elk jaar welpen gekregen. In 2019 werd wolf GW1428m in dit territorium geboren. Deze nakomeling is minimaal vijf jaar en verbleef in de afgelopen periode nog steeds in of rondom het leefgebied van zijn ouders.

Wolvenleefgebied op de Noord-Veluwe (Bron: Marielle van Uitert)

Voor het eerst nakomeling Zuidoost-Veluwe aangetoond

Op de Zuidoost-Veluwe is een roedel gevestigd. Op wildcamerabeelden zijn de afgelopen periode maximaal zes wolven tegelijk gezien. Voor het eerst sinds deze roedel jongen kreeg (in 2023) is een nakomeling van deze roedel met DNA bevestigd: wolvin GW4507f. Zij is een nakomeling van het hier gevestigde wolvenpaar: wolvin GW2363f en wolf GW1889m. Daarmee is met zekerheid aangetoond dat deze wolven een paar hebben gevormd en de ouders zijn van deze roedel.

Meldingen monitoring

In de periode van medio mei tot medio oktober 2024 ontving BIJ12 2.529 meldingen van (vermoedelijke) waarnemingen van wolven. Bij 1.344 meldingen is op basis van bewijsmateriaal, zoals beeldmateriaal of DNA-onderzoek op een uitwerpsel, bevestigd dat het daadwerkelijk om een wolf ging. Van de overige 1.185 meldingen kon niet worden vastgesteld of dit een wolf betrof.

Meldingen veeschade

BLJ12 ontving in de afgelopen periode 304 meldingen van vermoedelijke wolvenschade aan landbouwhuisdieren. Tien van deze meldingen zijn niet verder onderzocht omdat bij de eerste beoordeling bleek dat het niet om wolvenschade ging, of omdat het een wildprooi of schade van buiten Nederland betrof.

De DNA-analyse toonde in 240 gevallen aan dat het om wolvenschade ging. Daarnaast werd 26 keer het DNA van hond aangetoond. In 22 gevallen gaf de analyse geen resultaat en in zes gevallen was DNA-afname of -analyse niet mogelijk. Die meldingen zijn of worden nader beoordeeld op basis van veldbezoek, locatie en schadebeeld. Van de meldingen die inmiddels nader zijn beoordeeld, was in acht gevallen predatie door wolf niet uit te sluiten.

Overzicht 2024 en periode 2015 tot en met 2024

De voortgangsrapportage geeft een jaaroverzicht van de wolf in Nederland over 2024. Dit is samengesteld op basis van de cijfers van monitoring en schade aan landbouw(huis)dieren. Daarnaast gaat de rapportage in op de ontwikkeling in deze cijfers sinds de terugkeer van de wolf in Nederland in 2015.

Wolven aangetoond met DNA

In 2024 zijn 73 verschillende wolven met DNA aangetoond in Nederland. Een deel daarvan werd in dat jaar voor het eerst vastgesteld in Nederland en een deel is al eerder in Nederland aangetoond met DNA. Dit zijn voornamelijk gevestigde wolven en hun nakomelingen. Sinds de start van de registratie van wolven in Nederland zijn 158 verschillende wolven geïdentificeerd. Van deze wolven is ongeveer twee op de drie een mannetje. In 2024 zijn er 23 dode wolven geregistreerd in Nederland; sinds 2015 zijn dat er 52. De meerderheid van deze wolven kwam om in het verkeer.

Wolvendrol met sneeuw (Bron: Marielle van Uitert)

Wolven op de Noord-Veluwe

In het eerste wolvenleefgebied in Nederland, op de Noord-Veluwe, zijn de afgelopen zes jaar minimaal 32 welpen geboren. 31 van die nakomelingen zijn in beeld gebracht via DNA. Daaruit blijkt onder andere dat zes nakomelingen een eigen territorium hebben gevonden in Nederland, vijf wolven in Nederland zwerven of naar het buitenland zijn getrokken en elf nakomelingen zijn overleden.

Waarnemingen en schade

In 2024 heeft het landelijke Wolvenmeldpunt van BIJ12 2.380 zekere wolvenwaarnemingen vastgesteld; sinds 2015 zijn dat er 8.454. Dit werd voornamelijk gedaan aan de hand van (wildcamera)beelden en DNA-materiaal zoals uitwerpselen.

In 2024 is 770 keer wolvenschade op landbouwhuisdieren aangetoond met DNA-onderzoek. Sinds 2015 is 1.828 keer wolvenschade aangetoond of was wolvenschade niet uit te sluiten. De prooidieren waren in veruit de meeste gevallen schapen. De meeste aanvallen vonden plaats in de winterperiode. In de meerderheid van de gevallen was er geen sprake van preventieve maatregelen zoals beschreven in de Faunaschade PreventieKit Wolven (FPK).

Totstandkoming rapportage

BIJ12 coördineert de monitoring van de Nederlandse wolvenpopulatie en handelt wolvenschade aan vee af. Dat doet BIJ12 namens de gezamenlijke provincies.

De voortgangsrapportage, het jaaroverzicht 2024 en het overzicht 2015 tot en met 2024 zijn tot stand gekomen met medewerking van de Zoogdierverseniging, Wageningen University & Research, Dutch Wildlife Health Centre en het CEwolf-consortium.

Meer informatie

- [Bekijk de voortgangsrapportage van BIJ12 over wolven in Nederland.](#)

Tekst: BIJ12

Foto's: Marielle van Uitert (leadfoto: wolf op de Veluwe)